

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 6 czerwca 2019 r. *

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych – Rozporządzenie (UE) 1215/2012 – Artykuł 66 – Zakres stosowania *ratione temporis* – Rozporządzenie (WE) nr 44/2001 – Zakres stosowania *ratione materiae* – Sprawy cywilne i handlowe – Artykuł 1 ust. 1 i art. 1 ust. 2 lit. a) – Dziedziny wyłączone – Stosunki majątkowe wynikające z małżeństwa – Artykuł 54 – Wniosek o dostarczenie zaświadczenia potwierdzającego, iż orzeczenie wydane przez sąd pochodzenia podlega wykonaniu – Orzeczenie sądu dotyczące wierzytelności wynikającej ze zniesienia systemu majątkowego wynikającego z niezarejestrowanego związku partnerskiego

W sprawie C-361/18

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Szekszárdi Járásbíróság (sąd rejonowy w Szekszárd, Węgry) postanowieniem z dnia 16 maja 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 5 czerwca 2018 r., w postępowaniu:

Ágnes Weil

przeciwko

Gézie Gulácsi,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: C. Toader (sprawozdawca), prezes izby, A. Rosas i M. Safjan, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu węgierskiego przez M.Z. Fehéra, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu czeskiego przez M. Smolka oraz J. Vlácilá, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę, działającego w charakterze pełnomocnika,

* Język postępowania: węgierski.

– w imieniu Komisji Europejskiej przez M. Heller oraz A. Tokára, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 2 lit. a) oraz art. 53 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Ágnes Weil, zamieszkałą na Węgrzech, a Gézą Gulácsi, zamieszkałym w Zjednoczonym Królestwie, w przedmiocie dostarczenia zaświadczenia, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012, w celu wykonania ostatecznego orzeczenia wydanego przeciwko ostatniej z wymienionych osób.

Ramy prawne

Prawo Unii

Rozporządzenie (WE) nr 44/2001

- 3 Motywy 16–18 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1) stanowią:
 - „(16) Wzajemne zaufanie w wymiar sprawiedliwości [do wymiaru sprawiedliwości] w ramach Wspólnoty usprawiedliwia uznawanie orzeczeń wydanych w państwie członkowskim z mocy prawa, bez jakiegokolwiek szczególnego postępowania, z wyjątkiem przypadku sporu co do uznania.
 - (17) Z uwagi na owo wzajemne zaufanie jest również uzasadnion[e], aby postępowanie o stwierdzenie wykonalności orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim przebiegało szybko i skutecznie. Stwierdzenie wykonalności orzeczenia musi więc następować niemal automatycznie, po dokonaniu zwykłego formalnego sprawdzenia przedłożonych dokumentów, bez możliwości uwzględniania przez sąd z urzędu którejkolwiek z przeszkód wykonania orzeczenia przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.
 - (18) Dla zachowania praw dłużnika do obrony musi mieć on jednak możliwość złożenia środka zaskarżenia przeciwko stwierdzeniu wykonalności w postępowaniu, w którym wysłuchane zostają obydwie strony, jeśli uważa, że zachodzi jedna z podstaw odmowy wykonania. Możliwość złożenia środka zaskarżenia musi istnieć również dla wnioskodawcy, jeśli jego wniosek o stwierdzenie wykonalności został oddalony”.

- 4 Artykuł 1 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie obejmuje ono w szczególności spraw podatkowych, celnych i administracyjnych.

2. Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do:

a) stanu cywilnego, zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych, jak również ustawowego przedstawicielstwa osób fizycznych, stosunków majątkowych wynikających z małżeństwa, prawa spadkowego włącznie z testamentami;

[...]”.

5 Zgodnie z art. 53 wspomnianego rozporządzenia:

„1. Strona, która powołuje się na uznanie orzeczenia lub wnosi o stwierdzenie wykonalności, zobowiązana jest do przedstawienia odpisu orzeczenia spełniającego warunki wymagane do uznania go za posiadający moc dowodową.

2. Bez uszczerbku dla artykułu 55 strona, która wnosi o stwierdzenie wykonalności, zobowiązana jest ponadto do przedstawienia zaświadczenia zgodnie z artykułem 54”.

6 Artykuł 54 tego rozporządzenia przewiduje:

„Sąd albo inny właściwy organ państwa członkowskiego, w którym wydane zostało orzeczenie, wystawia, na wniosek, zaświadczenie, używając formularza według załącznika V do niniejszego rozporządzenia”.

7 Artykuł 55 rozporządzenia 44/2001 stanowi w ust. 1:

„Jeżeli zaświadczenie według artykułu 54 nie zostało przedstawione, sąd albo inny właściwy organ może wyznaczyć termin do jego przedstawienia lub poprzestać na dokumencie równorzędnym albo zwolnić od obowiązku przedstawienia zaświadczenia, jeżeli dalsze wyjaśnianie uzna za niekonieczne”.

Rozporządzenie nr 1215/2012

8 Artykuł 1 rozporządzenia nr 1215/2012 przewiduje:

„1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie obejmuje ono w szczególności spraw podatkowych, celnych, administracyjnych ani spraw dotyczących odpowiedzialności państwa za działania lub zaniechania w wykonywaniu władzy publicznej (*acta iure imperii*).

2. Niniejsze rozporządzenie nie ma zastosowania do:

a) stanu cywilnego, zdolności prawnej lub zdolności do czynności prawnych osób fizycznych, stosunków majątkowych wynikających z małżeństwa lub związku uznawanego – w myśl przepisów mających zastosowanie do takiego związku – za mający skutki porównywalne do skutków małżeństwa;

[...]”.

9 Artykuł 66 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie wyłącznie do postępowań sądowych wszczętych, do formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych dokumentów urzędowych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych w dniu 10 stycznia 2015 r. lub po tej dacie.

2. Niezależnie od art. 80 rozporządzenie (WE) nr 44/2001 nadal ma zastosowanie do orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych, [do] dokumentów urzędowych formalnie sporządzonych lub zarejestrowanych oraz do ugód sądowych zatwierdzonych lub zawartych przed dniem 10 stycznia 2015 r., objętych zakresem zastosowania tego rozporządzenia”.

Prawo węgierskie

Ustawa o egzekucji sądowej

- 10 Bíróság végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (ustawa nr LIII z 1994 r. o przymusowej egzekucji sądowej) stanowi w § 31/C ust. 1 lit g):

„Sąd, który rozpoznał sprawę w pierwszej instancji, na wniosek wyda zaświadczenia przewidziane w art. 53 rozporządzenia (UE) nr 1215/2012, stosując wzór formularza znajdujący się w załączniku I do wspomnianego rozporządzenia”.

Kodeks cywilny

- 11 Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (ustawa IV z 1959 r. przyjmująca kodeks cywilny), w brzmieniu mającym zastosowanie w chwili wydania orzeczenia, o którego egzekucję się wnosi (zwana dalej „kodeksem cywilnym”), stanowiła w § 578/G ust. 1 i 2, znajdującym się w pkt 3 „Stosunki majątkowe osób mieszkających w tym samym gospodarstwie domowym”, objętym rozdziałem XLVI tytułu IV tego kodeksu – „Prawo zobowiązań”:

„1. W trakcie wspólnego życia członkowie nieformalnego związku partnerskiego nabywają własność łączną w proporcji odpowiadającej ich wkładowi w nabycie. Jeżeli nie można ustalić tej proporcji, uznaje się ją za identyczną. Praca dokonywana w gospodarstwie domowym jest uznawana za wkład w nabycie.

2. Przepisy te mają zastosowanie również do stosunków majątkowych pozostałych krewnych, którzy mieszkali w tym samym gospodarstwie domowym, z wyjątkiem małżonków i członków zarejestrowanego związku partnerskiego (konkubinatu)”.

- 12 Paragraf 685/A kodeksu cywilnego, znajdujący się w tytule VI tego kodeksu – „Postanowienia końcowe”, przewidywał:

„Niezarejestrowany związek partnerski istnieje pomiędzy dwoma wspólnie zamieszkującymi osobami (wspólnota mieszkania) w tym samym gospodarstwie domowym, pozostającymi w związku uczuciowym i gospodarczym, które nie zawarły związku małżeńskiego ani nie pozostają w zarejestrowanym konkubinacie, jeżeli żadna z nich nie pozostaje w związku małżeńskim, zarejestrowanym konkubinacie lub niezarejestrowanym związku partnerskim z inną osobą oraz jeżeli brak jest między nimi stosunku pokrewieństwa w linii prostej i nie są oni rodzeństwem ani rodzeństwem przyrodnim”.

Postępowanie główne krajowym i pytania prejudycjalne

- 13 Ágnes Weil i Géza Gulácsi pozostawali w niezarejestrowanym związku partnerskim w rozumieniu § 685/A kodeksu cywilnego, w którym prowadzili wspólne gospodarstwo w okresie od lutego 2002 r. do października 2006 r.

- 14 Wyrokiem Szekszárdi Városi Bíróság (sądu miejskiego w Szekszárd, Węgry), który stał się ostateczny i nabył moc egzekucyjną w dniu 23 kwietnia 2009 r., G. Gulácsi został zobowiązany do zapłaty na rzecz A. Weil kwoty 665 133 węgierskich forintów (HUF) (ok. 2060 EUR), wraz z odsetkami za zwłokę, z tytułu ustania systemu majątkowego wynikającego z ich stosunku niezarejestrowanego związku partnerskiego.
- 15 W celu uzyskania zapłaty tej wierzytelności A. Weil wszczęła przymusowe postępowanie egzekucyjne na Węgrzech przeciwko G. Gulácsiemu, które wobec braku majątku tego ostatniego było bezskuteczne.
- 16 Wiedząc, że od 2006 r. G. Gulácsi mieszkał w Zjednoczonym Królestwie, gdzie osiągał regularne wynagrodzenie, A. Weil złożyła w dniu 22 listopada 2017 r. do Szekszárdi Járásbíróság (sądu rejonowego w Szekszárd, Węgry), tego samego sądu, który wydał wyrok z dnia 23 kwietnia 2009 r., wniosek o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012, w celu wykonania tego wyroku.
- 17 Po otrzymaniu tego wniosku sąd odsyłający powziął wątpliwości, po pierwsze, co do możliwości zbadania w trakcie wystawiania zaświadczenia, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012, czy powództwo, które doprowadziło do wydania wyroku z dnia 23 kwietnia 2009 r., jest objęte zakresem zastosowania tego rozporządzenia.
- 18 W tym zakresie sąd odsyłający podnosi, że usunięcie exequatur przez rozporządzenie nr 1215/2012 oznacza, że sąd państwa, do którego zwrócono się o wykonanie, może przeprowadzić jedynie formalną kontrolę wniosku egzekucyjnego. W konsekwencji jeżeli sąd państwa członkowskiego pochodzenia byłby zobowiązany do automatycznego wydawania zaświadczenia, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012, istniałoby ryzyko, iż sprawy wykluczone z zakresu zastosowania tego rozporządzenia zostaną poddane systemowi egzekucji ustanowionemu przez to rozporządzenie, ponieważ powody odmowy wykonania zostały ograniczone do powodów przewidzianych przez wspomniane rozporządzenie.
- 19 W przypadku gdyby wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 53 rozporządzenia nr 1215/2012, nie było automatyczne, sąd odsyłający zastanawia się, po drugie, czy system majątkowy wynikający z nieformalnego związku partnerskiego należy do dziedziny cywilnej lub handlowej w rozumieniu art. 1 ust. 1 tego rozporządzenia, czy też dotyczy on dziedzin wykluczonych z jego zakresu zastosowania, w szczególności systemów majątkowych dotyczących związków uznawanych w myśl przepisów mających do nich zastosowanie za mające skutki porównywalne do skutków małżeństwa
- 20 W tym zakresie sąd ten zauważa, że zgodnie z § 578/G ust. 1 kodeksu cywilnego stosunki majątkowe pomiędzy członkami niezarejestrowanego związku partnerskiego objęte są prawem zobowiązań.
- 21 Wspomniany sąd podkreśla również i to, że w węgierskiej wersji art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 1215/2012, w odróżnieniu do pozostałych wersji językowych tego przepisu, wyrażenie „mieć skutki porównywalne do skutków małżeństwa” („avoir des effets comparables au mariage”) zostało przetłumaczone jako „mieć skutki prawne porównywalne do skutków małżeństwa” („avoir des effets juridiques comparables au mariage”). Tym samym sąd ten zastanawia się, czy należy przyznać większe znaczenie treści niezarejestrowanego związku partnerskiego, czy też jego skutkom prawnym. W tym zakresie sąd odsyłający wyjaśnia, iż z punktu widzenia treści brak jest zasadniczej różnicy pomiędzy takim związkiem partnerskim a małżeństwem, ponieważ obydwa opierają się na wspólnocie uczuciowej i gospodarczej. Z kolei z punktu widzenia prawnego prawo węgierskie reguluje w odmienny sposób obie wspólnoty życia, w szczególności w zakresie podziału wspólnych dóbr, obowiązku alimentacyjnego, korzystania z mieszkania i dziedziczenia. Niemniej jednak nie ma istotnych różnic pomiędzy małżonkami i członkami niezarejestrowanego związku partnerskiego w odniesieniu do świadczeń socjalnych, rodzinnych korzyści podatkowych oraz pomocy mieszkaniowej dla rodzin.

22 W tych okolicznościach Szekszárdi Járásbíróság (sąd rejonowy w Szekszárd, Węgry) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1. Czy art. 53 rozporządzenia [...] nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że na wniosek jednej ze stron sąd państwa członkowskiego, w którym wydano wyrok, powinien wydać automatycznie zaświadczenie dotyczące orzeczenia, bez badania, czy sprawa należy do zakresu zastosowania rozporządzenia [...] nr 1215/2012?
- 2) W przypadku odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze: czy art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia [...] nr 1215/2012 należy interpretować w ten sposób, że powództwo o zwrot pomiędzy członkami niezarejestrowanego związku partnerskiego jest objęte systemem regulującym związki o skutkach (prawnych) podobnych do skutków małżeństwa?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie właściwego rozporządzenia

- 23 Sąd odsyłający formułuje swoje pytania w świetle rozporządzenia nr 1215/2012, biorąc pod uwagę datę, w której został złożony wniosek o wydanie zaświadczenia, to znaczy dzień 22 listopada 2017 r.
- 24 W tym względzie należy przypomnieć, że jak wynika z art. 66 rozporządzenia nr 1215/2012, znajduje ono zastosowanie w szczególności do postępowań sądowych wszczętych począwszy od dnia 10 stycznia 2015 r., a rozporządzenie nr 44/2001 jest nadal stosowane do orzeczeń wydanych w postępowaniach sądowych wszczętych przed dniem 10 stycznia 2015 r. Tak więc w celu ustalenia rozporządzenia mającego zastosowanie *ratione temporis* należy przyjąć jako punkt wyjścia datę wniesienia powództwa, które doprowadziło do wydania orzeczenia, o egzekucję którego się wnosi, a nie datę późniejszą, jak na przykład datę wniosku o wydanie zaświadczenia o wykonalności tego orzeczenia.
- 25 W sprawie w postępowaniu głównym orzeczenie, odnośnie do którego wystąpiono o wydanie zaświadczenia poświadczającego jego wykonalność, zostało wydane w dniu 23 kwietnia 2009 r. Tak więc w oczywisty sposób pozew, który doprowadził do wspomnianego orzeczenia, również został wniesiony przed datą mającą znaczenie dla zastosowania rozporządzenia nr 1215/2012, to znaczy przed dniem 10 stycznia 2015 r. W związku z tym należy stwierdzić, podobnie jak uczynili to rząd węgierski i Komisja Europejska, że w niniejszej sprawie zastosowanie *ratione temporis* znajduje rozporządzenie nr 44/2001.
- 26 Niemniej jednak, okoliczność, iż sąd krajowy powołał się formalnie we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na określone postanowienia rozporządzenia nr 1215/2012, nie stoi na przeszkodzie, jak to wynika z utrwalonego orzecznictwa, temu, by Trybunał przekazał temu sądowi wszelkie wskazówki dotyczące wykładni, które mogą być pomocne w rozstrzygnięciu rozpatrywanej przez niego sprawy, niezależnie od tego, czy sąd krajowy powołał się na nie w treści pytań (zob. podobnie wyroki: z dnia 29 września 2016 r., *Essent Belgium*, C-492/14, EU:C:2016:732, pkt 43; z dnia 7 czerwca 2018 r., *Inter-Environnement Bruxelles i in.*, C-671/16, EU:C:2018:403, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo).

W przedmiocie pytania pierwszego

- 27 Z uwagi na rozważania przedstawione w pkt 23–26 niniejszego wyroku pytanie pierwsze należy rozumieć jako zmierzające zasadniczo do ustalenia, czy art. 54 rozporządzenia nr 44/2001 należy interpretować w ten sposób, że sąd danego państwa członkowskiego rozpoznający wniosek o wydanie

zaświadczenia potwierdzającego, że orzeczenie sądu pochodzenia jest wykonalne, powinien sprawdzić, czy postępowanie jest objęte zakresem zastosowania tego rozporządzenia, czy też powinien on automatycznie wydać to zaświadczenie.

- 28 Tytułem wstępu należy stwierdzić, że wszystkie strony, które przedstawiły uwagi w niniejszej sprawie, są zgodne co do przyznania sądowi w sytuacji takiej, jak omawiana w postępowaniu głównym, uprawnienia do sprawdzenia, czy postępowanie, które zakończyło się wydaniem orzeczenia, w odniesieniu do którego wnosi się o wydanie zaświadczenia poświadczającego jego wykonalność, należy do zakresu zastosowania instrumentu prawnego przewidującego wydanie takiego zaświadczenia, niezależnie od tego, czy chodzi o rozporządzenie nr 44/2001, czy rozporządzenie nr 1215/2012.
- 29 W tym względzie należy przypomnieć, co wynika z utrwalonego orzecznictwa Trybunału, że system uznawania i wykonywania ustanowiony przez rozporządzenie nr 44/2001 opiera się na wzajemnym zaufaniu do wymiaru sprawiedliwości w Unii Europejskiej. Zaufanie takie wymaga nie tylko, aby orzeczenia sądowe wydawane w jednym państwie członkowskim były w pełni uznawane w innym państwie członkowskim, lecz również aby postępowanie o stwierdzenie wykonalności orzeczenia wydanego w tym ostatnim państwie przebiegało szybko i skutecznie (wyrok z dnia 13 października 2011 r., Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, pkt 27).
- 30 Postępowanie takie, zgodnie z motywem 17 tego rozporządzenia, powinno obejmować jedynie zwykłe formalne sprawdzenie dokumentów wymaganych w celu nadania wykonalności w wezwanym państwie członkowskim (wyrok z dnia 13 października 2011 r., Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, pkt 28).
- 31 W tym celu zgodnie z art. 53 rozporządzenia nr 44/2001 strona wnosząca o wydanie zaświadczenia stwierdzającego wykonalność danego orzeczenia, powinna przedstawić jego odpis spełniający warunki konieczne dla jego autentyczności, a także zaświadczenie, o którym mowa w art. 54 tego rozporządzenia, wydane przez organy państwa pochodzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 13 października 2011 r., Prism Investments, C-139/10, EU:C:2011:653, pkt 29).
- 32 W konsekwencji funkcja przypisana zaświadczeniu, o którym mowa w art. 54 rozporządzenia nr 44/2001, polega na ułatwieniu wydania oświadczenia stwierdzającego wykonalność orzeczenia wydanego w państwie pochodzenia, czyniąc owo wydanie prawie automatycznym, co wyraźnie wskazano w motywie 17 do tego rozporządzenia (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2012 r., Trade Agency, C-619/10, EU:C:2012:531, pkt 41).
- 33 Z orzecznictwa tego wynika, że konieczność zapewnienia szybkiej egzekucji orzeczeń sądowych przy jednoczesnym zachowaniu pewności prawa, na jakiej opiera się wzajemne zaufanie do wymiaru sprawiedliwości w ramach Unii, uzasadnia, w szczególności w sytuacji takiej jak sytuacja w postępowaniu głównym, w której sąd, który wydał podlegające egzekucji orzeczenie, nie wypowiedział się przy jego wydawaniu co do zastosowania rozporządzenia nr 44/2001, aby sąd rozpatrujący wniosek o wydanie wspomnianego zaświadczenia sprawdził na tym etapie, czy postępowanie jest objęte zakresem stosowania tego rozporządzenia.
- 34 Okoliczność, iż zgodnie z art. 55 wspomnianego rozporządzenia przedstawienie takiego zaświadczenia w celu wykonania takiego orzeczenia nie jest obowiązkowe, nie może podważyć obowiązku sprawdzenia przez sąd, do którego zwrócono się o jego wydanie, czy postępowanie, po zakończeniu którego zostało wydane orzeczenie, należy do zakresu stosowania rozporządzenia nr 44/2001.
- 35 Za takim wnioskiem przemawia fakt, że postępowanie egzekucyjne na podstawie rozporządzenia nr 44/2001 uniemożliwia, podobnie jak egzekucja na podstawie rozporządzenia 1215/2012, jakkolwiek późniejszą kontrolę ze strony sądu państwa, do którego wystąpiono, tego, czy

postępowanie, które zakończyło się orzeczeniem, o egzekucję którego się wnosi, należy do zakresu zastosowania rozporządzenia nr 44/2001, ponieważ powody zaskarżenia stwierdzenia wykonalności tego orzeczenia zostały w sposób wyczerpujący przewidziany przez to rozporządzenie.

- 36 Ponadto należy również zauważyć, że poprzez sprawdzenie swojej właściwości do wydania zaświadczenia na podstawie art. 54 rozporządzenia nr 44/2001 sąd wpisuje się w ciągłość wcześniejszego postępowania sądowego, zapewniając pełną jej skuteczność, a także prowadzi postępowanie o charakterze sądowym w taki sposób, iż sąd krajowy, do którego wystąpiono, może w ramach takiego postępowania skierować do Trybunału pytanie prejudycjalne (zob. analogicznie wyrok z dnia 28 lutego 2019 r., *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, pkt 39, 41).
- 37 Z uwagi na te rozważania na pytanie pierwsze trzeba odpowiedzieć, iż art. 54 rozporządzenia nr 44/2001 należy interpretować w ten sposób, że sąd państwa członkowskiego rozpoznający wniosek o wydanie zaświadczenia poświadczającego, iż orzeczenie wydane przez sąd pochodzenia jest wykonalne, powinien w sytuacji takiej jak omawiana w postępowaniu głównym, w której sąd wydający orzeczenie podlegające egzekucji nie wypowiedział się przy jego wydawaniu, czy rozporządzenie to ma zastosowanie, sprawdzić, czy dane postępowanie należy do zakresu stosowania wspomnianego rozporządzenia.

W przedmiocie pytania drugiego

- 38 Z uwagi na wyjaśnienia przedstawione w pkt 23–26 niniejszego wyroku pytanie drugie należy rozumieć jako zmierzające do ustalenia, czy art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 należy interpretować w ten sposób, że postępowanie takie jak omawiane w postępowaniu głównym, którego przedmiotem jest zniesienie stosunków majątkowych wynikających z niezarejestrowanego związku partnerskiego, jest objęte pojęciem „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu ust. 1, a zatem należy do materialnego zakresu stosowania tego rozporządzenia.
- 39 Tytułem wstępu należy zauważyć, że art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 wyklucza z zakresu stosowania tego rozporządzenia stosunki majątkowe wynikające z małżeństwa. Rozciągnięcie tego wykluczenia na stosunki majątkowe dotyczące związków, które zgodnie z prawem dla nich właściwym są uznawane za mające skutki porównywalne do skutków małżeństwa zostało wprowadzone dopiero przez rozporządzenie nr 1215/2012.
- 40 Należy również przypomnieć, że w zakresie, w jakim rozporządzenie nr 44/2001 zastępuje konwencję z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32, zwaną dalej „konwencją brukselską”), wykładnia dokonana przez Trybunał w odniesieniu do postanowień tej konwencji zachowuje swą ważność również w odniesieniu do postanowień tego rozporządzenia, o ile postanowienia owych instrumentów wspólnotowych można uznać za równoważne (wyrok z dnia 16 czerwca 2016 r., *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 41 Jak wynika z orzecznictwa Trybunału dotyczącego art. 1 akapit drugi pkt 1 wspomnianej konwencji, którego treść odpowiada treści art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001, o ile, co zostało przypomniane w pkt 40 niniejszego wyroku, wykładnia nadana przez Trybunał pierwszemu z tych postanowień zachowuje swą ważność również do drugiego, o tyle jednak pojęcie „stosunków majątkowych wynikających z małżeństwa” dotyczy stosunków majątkowych wynikających bezpośrednio ze związku małżeńskiego lub z jego rozwiązania (zob. podobnie wyrok z dnia 27 marca 1979 r., *de Cavel*, 143/78, EU:C:1979:83, pkt 7).

- 42 Ponieważ, jak to wynika z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, strony w postępowaniu głównym nie pozostawały w związku małżeńskim, stosunków majątkowych wynikających z ich niezarejestrowanego związku partnerskiego nie można sklasyfikować jako „stosunków majątkowych wynikających z małżeństwa” w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001.
- 43 W tym zakresie należy przypomnieć, że wykluczenie zawarte w art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 stanowi wyjątek, który jako taki należy interpretować ściśle. Opierając się bowiem na celu rozporządzenia nr 44/2001, jakim jest utrzymanie i rozwój wolnego obszaru przy zapewnieniu bezpieczeństwa i sprawiedliwości poprzez uprzywilejowanie swobodnego przepływu orzeczeń, Trybunał orzekł już, że wykluczenia z zakresu zastosowania wspomnianego rozporządzenia stanowią wyjątki, które tak jak wszystkie wyjątki powinny być interpretowane ściśle (zob. wyrok z dnia 23 października 2014 r., flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, pkt 27).
- 44 Ponadto wykładnia pojęcia „stosunków majątkowych wynikających z małżeństwa” w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001, zgodnie z którą niezarejestrowany związek partnerski, taki jak omawiany w postępowaniu głównym, nie jest objęty tym przepisem, znajduje potwierdzenie w zmianie przepisów wprowadzonej przez rozporządzenie nr 1215/2012. Jak zauważono w pkt 39 niniejszego wyroku, wspomniane wykluczenie zostało rozciągnięte przez ostatnie z wymienionych rozporządzeń poza stosunki majątkowe wynikające z małżeństwa wyłącznie na związki uznawane za podobne do małżeństwa. W ten sposób, aby nie pozbawić tej ostatniej zmiany jakiegokolwiek sensu, art. 1 ust. 2 lit. a) wspomnianego rozporządzenia nie może być interpretowany jako mający zastosowanie do niezarejestrowanych związków partnerskich, takich jak omawiany w postępowaniu głównym.
- 45 Z uwagi na te rozważania na pytanie drugie trzeba odpowiedzieć, iż art. 1 ust. 1 i art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 należy interpretować w ten sposób, że postępowanie takie jak omawiane w postępowaniu głównym, którego przedmiotem jest wniosek o zniesienie stosunków majątkowych wynikających z niezarejestrowanego związku partnerskiego, jest objęte pojęciem „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu owego ustępu 1, a tym samym należy do materialnego zakresu stosowania tego rozporządzenia.

W przedmiocie kosztów

- 46 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuł 54 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że sąd państwa członkowskiego rozpoznający wniosek o wydanie zaświadczenia poświadczającego, iż orzeczenie wydane przez sąd pochodzenia jest wykonalne, powinien w sytuacji takiej jak omawiana w postępowaniu głównym, w której sąd wydający orzeczenie podlegające egzekucji nie wypowiedział się przy jego wydawaniu, czy rozporządzenie to ma zastosowanie, sprawdzić, czy dane postępowanie należy do zakresu stosowania wspomnianego rozporządzenia.**
- 2) **Artykuł 1 ust. 1 i art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 należy interpretować w ten sposób, że postępowanie takie jak omawiane w postępowaniu głównym, którego przedmiotem jest wniosek o zniesienie stosunków majątkowych wynikających**

z niezarejestrowanego związku partnerskiego, jest objęte pojęciem „spraw cywilnych i handlowych” w rozumieniu owego ustępu 1, a tym samym należy do materialnego zakresu stosowania tego rozporządzenia.

Podpisy